

חינוך

מסע

י"א באלול תשע"ו | גיליון 27

13 עיקרים לאסיפת הורים כיתתית מוצלחת

הרב יונה גודמן, מנהל חינוכי - מרכז ישיבות ואולפנות בני עקיבא

בע"ה בקרוב יתקיימו אסיפות הורים כיתתיות. יש ר"מים ומחנכות (לרוב חדשים יחסית, אך גם ותיקים) שמוצאים עצמם מתלבטים כיצד ראוי להבנות מפגשים חשובים אלו. מצ"ב ראשי פרקים של כמה הצעות ודגשים להנחיה מושכלת של המפגש. הדברים כתובים בהתאמה לאולפנה, אך מתאימים גם לישיבות או למסגרות אחרות. תקוותי שחלקם יתאימו לך. אשמח לקבל תגובות והצעות נוספות, כדי להעשיר את הנאמר לתועלת אחרים.

ראשי פרקים

- 1 לפתוח בדבר תורה קצר:** מומלץ לא לקרוא לכך "דבר תורה", כי זה נשמע מאולץ ומלאכותי. כדאי פשוט להגיד: "רציתי לשתף אתכם בדברים יפים שמצאתי בפירוש לתפילה \ לפרשה \ לראש השנה (או כל מקור אחר) שניתן לקשור אותם לעולמנו החינוכי...". יש להשתדל שתהיה זו אמירה עם תוכן רוחני או חינוכי, עדיף כזו שמשקפת את ה'אני מאמין' החינוכי שלך.
- 2 סבב קצר של הצגת שמות ההורים:** "אמא של..." (יש להקפיד על הצגה אחידה ונקייה מפנייה אישית. אי אפשר לומר לאימא של מיכל בנוכחות כולם שיש לה בת מקסימה, אך לא לומר זאת לכולן).
- 3 לשתף בהתרשמות חיובית שלך מהקבוצה:** למשל, "אני נהנית מהבנות, הן קבוצה מקסימה \ הן מגובשות \ יש להן מוטיבציה \ הן חכמות" (ובלבד שתהיה זו אמת).

4 להבהיר להורים: הצוות החינוכי מודע להיותנו בתחילת שנה, יודע שהבנות חדשות ובשלבי הסתגלות בהדרגה, ומנסה לסייע להן להיקלט. המעבר מהקיץ חזרה למסגרת הלימודים קצת קשה לחלקן, ועל המורים וההורים כאחד מוטל לקבל זאת בהבנה, תוך מתן תמיכה וחיזוק. אחרי החגים כולנו צריכים לסייע להן להיכנס לשגרה.

5 שאר רוח: לעתים יש מורה שמספרת בצורה מרשימה על האופן שבו היא מנהלת את הכיתה, כיצד היא מאתרת בנות חלשות ותומכת בהן, איך היא גם מעניקה אהבה וגם מבנה כללים ומסגרת ועוד. זה מרשים, אך עלול להיתפס כטכני. ראוי יותר לפרוס תחילה בפני ההורים כמה מן השאיפות הרוחניות-ערכיות שלך כאדם וכמורה, ולהציג בקצרה את הקו החינוכי-רוחני שאת מאמינה בו. למשל, לדבר על מרכזיות החינוך למידות ולאהבת תורה, או לציין בקצרה כמה מיעדי-העל שאת מאמינה בהם ומקווה לחזק את הבנות בהתאם להם.

6 לסקור: התכניות החינוכיות שהתקיימו מאז תחילת השנה הן...

7 לסקור: תכניות חינוכיות שמתוכננות כבר לתקופה הקרובה (שבת? סויר? ערב עיון?), ותכניות שיהיו בע"ה בהמשך השנה הן...

8 דיון משותף: מומלץ לקיים דיון עם ההורים עצמם. לשאול אותם באילו ערכים חינוכיים הם היו רוצים שתתמקדי בשנה הקרובה, ואילו חשובים בעיניהם דווקא בגיל זה (של התלמידות, לא שלך...). דיון זה חשוב, והוא 'מעביר את הכדור' אליהם. במקום השמעת ביקורת על ערכים שבעיניהם מיותרים ("אתם [לא] דוסים מדי"), נבקש מהם לפרט אילו נושאים הם היו רוצים שתדגישי במסגרת עשייתך החינוכית. כמובן, בע"ה תשמעי דברים חשובים שאפשר ללמוד מהם.

9 להגדיר: מה, בעיניך, תפקידם של ההורים בבית ביחס לבית הספר, כגון: מעקב אחרי תחושותיה של הבת; הבנה מה טוב לה או רע לה בבית הספר, והעברת המידע לצוות. כן צייני את ציפיותיך ביחס לשיעורי בית ומבחנים (האם את מעדיפה שההורים יבדקו וידרבנו להכנתם? או שישאירו זאת להבנות שנרקמות בינך ובין התלמידה?).

10 מידע טכני: עדכון קצר על עקרונות המערכת, כללי התנהגות, קוד לבוש וכו'. כדאי להדגיש שמצד אחד יש גבולות מוגדרים, אך במקביל נעשית השתדלות שהעמידה בהם תהיה מתוך הזדהות וכו'.

11 להדגיש: על כל בעיה אין להסס וכדאי לפנות אלייך (לימודית, חברתית וכו'): מומלץ לפרט את הדרכים שבהן ניתן לפנות והשעות המתאימות (רצוי לתת גם אימייל). כדאי לציין את פרק הזמן שבו תשתדלי להגיב: אינך חייבת להגיב מיידית על כל הודעת ווטסאפ שנשלחת באמצע הלילה. צייני אילו דרכי התקשרות נוחות לך לענייני מהות ואלו - לעניינים טכניים.

12 להסביר: כיצד כדאי לעמוד בקשר עם המורים המקצועיים ועם ההנהלה: מומלץ לחלק רשימה עם שמות המורים המקצועיים, המפרטת אילו מקצועות הם מלמדים ומהן דרכי ההתקשרות אתם.

13 לסיים: באמירה רוחנית \ חינוכית, אמירה לקראת התקופה הקרובה \ השנה הקרובה.

דגשים כלליים

לא רק למחנכים חדשים...

◀ אישית, איני אוהב את הניסיונות לנצל את המפגש לצורך סדנה כלשהי: "אבקש מכל הורה להביע בציור מה, לדעתו, מערכת היחסים הרצויה עם בנו". כהורה, לא באתי כעת להשתתף בסדנה, אני עייף ואחרי יום עבודה, ורוצה לשמוע על דברים פרקטיים שיעזרו לי עם ילדי. אפשר להכין שאלון ידע קצר, שכל הורה ימלא על בתו. בשאלון יהיו שאלות כמו: כתוב משהו שחשוב לך שאדע על בתך \ האם יש משהו משפחתי שכדאי לספר לי? \ מה החוזקות של בתך שאותן כדאי לנסות ולאפשר לה לבטא בכיתה? וכו'.

◀ אין לחשוש מהכנת דף שעליו רשומות מראש נקודות שיועלו במפגש, ומהיעזרות בו במהלכו. מותר אפילו לומר: "רגע, אבדוק בדף אם יש משהו חשוב נוסף שרציתי לומר".

◀ אין חובה לדעת הכול או לייצג הכול. למשל, ביחס לשאלות הנוגעות לשכר לימוד מותר ואף רצוי לומר ש"זו בהחלט שאלה חשובה. אישית אינני עוסקת בכך, וכדאי לפנות ישירות ל...". (וכן: "אם את לא מצליחה להשיג מידע, חזרי אליי ואנסה לעזור").

◀ כך גם ביחס לשאלות על תכנית הלימודים באנגלית, או כל נושא אחר. אין שום בושה לומר: "אני לא בקיאה בפרטי תכנית הלימודים באנגלית. כדאי לפנות ישירות למורה X שמספר הטלפון שלה הוא Y", או: "אני לא בקיאה בפרטי תכנית הלימודים באנגלית. אברר ואחזור אליך".

” ואם הקימו קבוצת

ווטסאפ של ההורים -

” ללא השתתפות המחנכת...”

” ראוי לפרוס בפני ההורים

כמה מן השאיפות

הרוחניות-ערכיות

” שלך כאדם וכמורה

את...); סיפור בעיתון שהאולפנה הייתה קשורה אליו (בנות שלא התקבלו; מעשה חריג שאירע וכו'), או מדיניות חדשה של המוסד שעליו הודעתם כעת. אם נתכנן מראש כיצד להגיב, לא נופתע. כדאי לזכור תמיד כי איננו הדוברים של המוסד.

◀ כן יש מצבים שבהם הורים מסוימים מביאים אתם 'מטען' של ביקורת על תחום מסוים בהתנהלות המוסד. אין צורך להיבהל, או לתרץ דברים שעד כה לא שמענו עליהם. כדאי לזכור שאנו לא הדוברים של המוסד.

◀ לעתים הורים מעלים בעיות אישיות במהלך האסיפה (הבת שלי נכשלה, המורה הורידה אותה להקבצה נמוכה וכו'...). מומלץ לא להיגרר לשיחה פרטנית, אלא לבקש כי תדברו על כך באופן אישי לאחר האסיפה. כדאי להשאיר מראש זמן פנוי בל"ז לשם פניות אישיות.

◀ נקודה אחרונה וחשובה, לצעירים ולחדשים: לעתים יש חשש שההורים ייכנסו לכיתה ויהיו מופתעים: מי זו הבחורה הצעירה שמחכה פה? חלקם אולי ישאלו: "מה? את המורה?". חשוב לשדר להורים ביטחון עצמי, אבל חשוב עוד יותר שבאמת תחושי את הביטחון הזה בעצמך, ובעומדך מול ההורים תאמיני שאכן יש לך היכולת והסמכות למלא את תפקידך בהצלחה.

אשרינו שכתבו לכתב החינוך הדור.

בע"ה, הרבה הצלחה!

יונה גודמן

◀ לשיקולך, האם להעביר בין ההורים דף שעליו הם יכתבו את מספרי הטלפונים שלהם או את הדוא"ל, ויציינו כיצד ואיך תוכלי את לפנות אליהם כשתצטרכי אותם (או שכל המידע כבר קיים במזכירות \ במחשב?). בשולי הדברים יודגש: חשוב להקפיד שלא להעביר במהלך השנה את כל ההודעות ישירות מהמורה להורים דרך המייל או ווטסאפ, באופן שפוטר את הבנות מאחריות. הצינור העיקרי להעברת המידע צריך להיות דרך הילדים ובאחריותם. לעתים יש צורך בפנייה ישירה להורים, או בשליחת דף עדכון כללי או פרטי ואז ניתן להיעזר בפנייה ישירה שלך.

אשרינו שזכינו

ליטול חלק

בחינוך הדור.

◀ לשיקולך, האם להקים או להצטרף לקבוצת ווטסאפ בשיתוף הורי התלמידות, כדי לאפשר העברת הודעות מהירות מטעמך. כמו כן, אם

את יודעת שהם נוהגים להקים קבוצה ללא השתתפות המורה, יש לבחון האם להתייחס לכך. ייתכן שכדאי לציין בפניהם כי הניסיון מלמד שלעתים מתקיים דיון סוער בווטסאפ של הורים, אך איש מהם לא טרח לברר את העובדות מול המורה או המוסד (לא להאשים. פשוט לציין את התופעה).

◀ לחדשות: אין צורך לציין שאת מורה יחסית חדשה, לפרט כמה שנים את עוסקת בחינוך כיתה ועוד. אך יש מקום להציג את עצמך בקצרה, בעזרת כמה משפטים: אני תושבת... בוגרת של... שם התמחיתי במגמות.... בוגרת מדרשת X... עסקתי שנים בהדרכה, גם במסגרת X, גרה כעת ב... וכדומה.

◀ יש שאלות עקרוניות שניתן לצפות שיועלו. למשל, לפעמים עקב רעש תקשורתי בנוגע לשינוי שכר לימוד, וכיצד הוא ישפיע (תשובה: זו שאלה חשובה, כדאי לשאול ישירות

